

A Ko e faitotonu 'a e 'Otua (Siosiu 21:43-45)

- ❖ Na'e foaki 'e he 'Otua ki 'Isileli " 'a e fonua kotoa" (Siosiu 21:43) pea tuku ki honau nima " honau ngaahi fili kotoa pe" (Siosiu 21:44), ko ia " na'e fakamo'oni 'i 'a e me'a kotoa pe" (Siosiu 21:45)
- ❖ 'Oku fakamamafa 'i 'e hono toutou faka'aonga 'i 'o e fo'i lea ko e "kotoa pe" 'a e faivelenga 'a e 'Otua 'i hono fakahoko 'ene ngaahi tala'ofa. Na'e ikuna 'i hono ngaahi fili 'e he 'Otuá. Na'e lava ke nau nofo 'i 'a e fonua koe'uhi he na'e ma'u ia 'e he 'Otua. Na'e lava ke nau fakapapau 'i te nau faka'osi hono kapusi ki tu'a 'a e kau Kēnani 'a ia na'a nau kei nofo 'i he fonuá koe'uhi na'e tauhi 'e he 'Otuá 'a 'ene ngaahi tala'ofá 'o a'u mai ki he taimi ni pea te ne hokohoko atu hono tauhi kinautolu 'i he kaha'ú.
- ❖ 'Oku 'aonga kotoa 'eni ki he 'etau lelei. 'Oku kei faivelenga ma'u pe 'a e 'Otua (Teutalonome 7:9; Saame 117:2; Tangilaulau. 3:22-23) Kuo Ne tala'ofa ke fakahaofi kitautolu pea foaki mai 'a e Mamani ko ha tofi'a, pea te ne fakahoko 'a e tala'ofa ko 'eni (Filipai 1:6; 1 Pita 1:5; Saame 37:29)

B Ko e me'a kuo fai 'e he 'Otua mo e me'a te Ne fai (Siosiu 23:1-5)

- ❖ 'I he'ene lea ki he kau matu'a, 'oku kamata 'aki 'e Siosiu 'a e me'a kuo 'osi fai 'e he 'Otua mo e me'a te Ne kei fai:
- ❖ — Kuo ne tau 'i 'a e ngaahi pule'anga (Siosiu 23:3)
- ❖ — Kuo ne vahevahe 'a e fonua ki he ngaahi fa'ahinga (Siosiu 23:4)
- ❖ — Te ne kapusi ki tu'a 'a e ngaahi pule'anga 'oku toe (Siosiu 23:5)
- ❖ Ko e ngaahi me'a kotoa ko 'eni (ko e me'a na'e 'osi fai mo e me'a na'e te'eki ke fai) na'e mo'ulaloa ia ki ha tu'unga pe 'e taha 'i he tafa'aki 'o 'Isileli: talangofua (Siosiu 23:6)
- ❖ Ko e hisitolia 'o 'Isileli ko ha lesone ia kiate kitautolu he 'aho ni. Kuo 'osi ikuna 'i 'e he 'Otua 'a e angahala pea kuo ne 'omi kiate kitautolu 'a e fakapapau 'o e fakamo'ui 'i he feilaulau 'a Sisuu (Kolose 2:15)
- ❖ Ko e me'a pe ia kiate kitautolu ke hokohoko atu 'a e tau, pea falala ki he Laumalie Ma'oni'oni kae lava ke tau mo'ui ikuna (2 Kolinito 10:3-5; 'Efeso 6:11-18)

C Ko e pale 'o e angatonu (Siosiu 23:6-10)

- ❖ Ko e pale ki he faivelenga 'a 'Isileli ko e ikuna kakato mo faka'aufuli 'i honau ngaahi fili kotoa (Siosiu 23:6, 10)
- ❖ 'I he tu'unga 'o hono ikuna 'i 'o Kenani, na'e pau ke fakahaa 'i 'a e faitotonu ki he 'Otua 'i ha founa pau 'e tolu:
- ❖ — 'Oua na'a ke mali mo e kakai 'o e fonua (Siosiu 23:7)
- ❖ — 'Oua na'a ke lea 'aki 'a e hinga 'o honau ngaahi 'otua (Siosiu 23:7)
- ❖ — 'Oua na'a hu ki honau ngaahi 'otua (Siosiu 23:7)
- ❖ Na'e pau ke nau tauhi ma'u 'a e ma'a fakalaumalie. Kapau te nau mali mo e kakai 'o e fonua, te nau kamata lea 'o kau ki honau ngaahi 'otua, pea iku 'o hu kiate kinautolu. Ko ia na'e kamata ai 'a e he mei he mo'oni 'a Solomone (1 Ngaahi Tu'i 11:4)
- ❖ Ko ia ai, 'oku fale 'i kitautolu kau Kalisitiane ke tau muimui 'i he ngaahi fokotu'u tatau, pea 'oua 'e mali mo e kau ta'etui (2 Kolinito 6:14-16)

D Ko e me'a kuo pau ke tau fai (Siosiu 23:11-14)

- ❖ 'E lava ke tau pehe ta'e toe veiveiua ko e tefito 'i poini 'o e lea 'a Siosiu 'oku ma'u ia 'i he veesi 11: ke 'ofa ki he 'Otua.
- ❖ Na'e pau ke fakahaa 'i 'e 'Isileli 'enau 'ofa 'aki 'a e 'ikai ke nau 'ofa ki he ngaahi 'otua kehe, 'a ia 'e iku ki ha maumau lahi kiate kinautolu (Siosiu 23:12-13) 'Ikai ngata ai, 'oku fokotu'u mai 'e Siosiu ha faka'ai'ai ke tanumaki 'a e 'ofa ko ia: 'a e faivelenga 'a e 'Otua (Siosiu 23:14)
- ❖ 'I he 'aho ni 'oku tau ma'u ha faka'ai'ai lahi ange: ko e sipinga 'a Sisu (Sione 13:34) 'Oku finangalo 'a e 'Otuá ke hū ki ha vaha'angatae fekoekoe 'i mo fakafo'ituitui mo e tokotaha kotoa pē 'okú ne tali 'ene 'ofá.
- ❖ Ko ia ai, ko 'Ene 'ofa ki he kakai kotoa pe 'oku hoko ia ko e fa'unga ki hono fakahaa 'i 'o 'etau loto fiemalie mo e fe'ofa'aki.

E Ko e tautea ki he ta'eangatonu (Siosiu 23:15-16)

- ❖ 'Oku faka'osi 'e Siosiu 'ene lea 'aki ha ngaahi lea fefeka 'o e fakatokanga fekau'aki mo e ngaahi nunu'a 'o e talangata'a: mamahi 'i he houhau 'o e 'Otua (Siosiu 23:15-16)
- ❖ Hange pe ko hono fakahoko totonu 'o e ngaahi tala'ofa 'a e 'Eiki fekau'aki mo e tapuaki 'o 'Isileli, 'e hoko mo'oni foki 'a e ngaahi fakamala'ia 'o e fuakava kapau 'e maumau 'i ia 'e he kau 'Isileli.
- ❖ Ko e 'ofa tatau pe na'a ne tataki 'a e 'Otua ke foaki hono 'Alo ma'atautolu ko e 'ofa ia 'oku fakahaa 'i 'i he 'ita kiate kinautolu 'oku pikitai fefeka ki he angahala (Sione 3:16; Loma 2:5)
- ❖ Na'e 'ikai lava 'a 'Isileli pea faingata'a'ia 'i hono tautea. 'Oku tau ma'u he 'aho ni 'a e faingamalie ke hiki ha talanoa kehe: ke faivelenga mo nofo ma'u 'i He'ene 'ofa (Sione 15:9)